

Ansøgning om prækvalifikation – Boligsocial helhedsplan i Vejleåparken 2021-25

Ishøj Kommune og boligafdelingerne Ishøj Boligselskabs afd. Steenbjerggård og Boligforeningen AAB's afd. 55 ansøger hermed om at blive prækvalificeret til en ny boligsocial helhedsplan for boligområdet Vejleåparken fra den 1. november 2021 til den 31. oktober 2025.

Det samlede overslagsbudget for helhedsplanen er på 14,7 mio. kr. over en fireårig periode.

Landsbyggefonden ansøges om 10 mio. kr. mens boligafdelingerne forventes at medfinansiere med 2,6 mio. kr. Ishøj Kommune medfinansierer med i alt ca. 0,9 mio. kr. kontant. Hertil kommer kommunal medfinansiering i form af timer og lokaler. Omfanget af denne afklares senere i ansøgningsprocessen, når det er blevet indkredset, hvilke konkrete aktiviteter helhedsplanen kommer til at indeholde. I den nuværende helhedsplan lægger kommunen timer for i alt 1,2 mio. kr.

Nedenfor beskrives Vejleåparkens udfordringer og overordnet indholdet i indsatsområderne, der kan imødegå disse.

Problemkompleks og beskrivelse af Vejleåparken

Der er 2222 boliger og 4.988 beboere i Vejleåparken fordelt på hhv. 4.209 beboere og 1887 boliger i AAB's afdeling 55 og 779 beboere og 335 boliger i Ishøj Boligselskabs Steenbjerggård. Beboermassen er meget ung, da næsten halvdelen af beboerne er i alderen 0-29 år (Vejleåparken 47 %, landsgennemsnit 36 %). Boligområdet er for mange af beboerne et godt og trygt boligområde at bo og færdes i, men området lukker sig også meget om sig selv, og for mange af beboerne, både børn og voksne, er det en barriere at skulle bevæge sig til en anden del af kommunen for f.eks. at gå til en social eller fritidsaktivitet. Derudover er der en række sociale udfordringer i boligområdet, som kræver opmærksomhed og en ekstraordinær og helhedsorienteret indsats. Blandt de ofte komplekse og sammensatte udfordringer vækker følgende udslag for Vejleåparken opsigt:

- Lavt uddannelsesniveau blandt voksne
- Stor andel af unge uden for uddannelsessystemet kombineret med en stor andel af børn og unge
- Lavt indkomstniveau og lav tilknytning til arbejdsmarkedet¹.

Dertil kommer, at boligafdelingerne falder ind under to af regeringens fem ghettokriterier. De to kriterier er andelen af beboere fra ikke vestlige lande og grundskolen som højeste uddannelsesniveau.²

Både de lokale boligafdelinger og Ishøj Kommune har arbejdet målrettet på at skabe et bedre boligområde, øge chanceligheden og skabe højere livskvalitet for beboerne igennem lang tid. Det står dog klart, at der ikke alene er brug for at fortsætte det lokale boligsociale arbejde i Vejleåparken, men at der også er brug for endnu mere helhedsorienteret tilgang til beboerne. Dette kræver tættere samarbejde med og brobygning til Ishøj Kommunes øvrige tilbud og kernerdrift i boligområdet og for samskabelse med kommunale institutioner, foreninger og NGO'er. I den kommende helhedsplan bliver samarbejdet mellem helhedsplanen og Ishøj Kommune derfor styrket yderligere – med fokus på aktiviteter, der så vidt muligt er forankringsbare. Den kommende helhedsplan er dermed af en anden karakter end den igangværende, hvor koblingen til kommunen ikke har været nær så stærk.

Overordnede mål for helhedsplanen i Vejleåparken 2021-25

¹ Landsbyggefondens beboerdata for 2016-2020. For uddybning af de demografiske forhold se nedenfor.

² Landsbyggefondens beboerdata for 2019

Med afsæt i det beskrevne problemkompleks, skal den boligsociale helhedsplan først og fremmest medvirke til at forebygge og løse Vejleåparkens udfordringer i forhold til dannelse af parallelsamfund, herunder prioritering af indsatser, der er målrettet uddannelse, beskæftigelse, kriminalitetsforebyggelse og integration³. Boligorganisationerne og Ishøj Kommune lægger derfor op til, at der arbejdes indenfor alle fire indsatsområder, som Landsbyggefonden udstikker for den aktuelle pulje, der søges midler fra:

- Uddannelse og livschancer
- Beskæftigelse
- Kriminalitetsforebyggelse
- Sammenhængskraft og medborgerskab

En ny helhedsplan skal i nogen grad bygge oven på de hidtidige indsatser, så den kan gøre brug af de gode resultater, der allerede er opnået, men helhedsplanen vil også med Ishøj Kommune iværksætte nye initiativer, der kan afhjælpe og understøtte områdets udfordringer. Særligt relationsarbejdet med beboerne og allerede etablerede aktiviteter giver et godt fundament for en ny helhedsplan. Derudover skal den nye helhedsplan fastholde og ikke mindst udbygge de gode samarbejdsrelationer, der allerede eksisterer med en bred vifte af samarbejdspartnere, som f.eks. de kommunale forvaltninger, driften på ejendomskontorerne og afdelingsbestyrelserne.

De overordnede mål med den kommende helhedsplan er:

- At flere unge støttes i deres skolegang, i at tage en uddannelse og i tidligt at blive introduceret til arbejdslivet
- At skabe en større tilknytning til arbejdsmarkedet for områdets beboere
- At Vejleåparken skal opleves som trygt, og børn og unge støttes i et liv uden kriminalitet
- At flere oplever at være en del af fællesskabet, og at flere deltager aktivt i samfundet og lokalområdet.

Uddannelse og livschancer

Landsbyggefondens overordnede formål med indsatsområdet er, at der sker et fagligt løft af børn og unge, så flere bliver skoleparate, og flere tager en uddannelse.⁴ Konkret i Vejleåparken er der behov for fagligt løft af danskundskaber blandt børn og unge, og der er behov for, at flere unge tager en uddannelse. Det behov beror på flg. data fra Vejleåparken:

- *Der er en stor andel af unge i alderen 18-29 år, og en stor andel af dem har ingen tilknytning til uddannelsessystemet* – over en fjerdedel af de 18-29-årige har grundskolen som højeste uddannelsesniveau og er ikke i gang med en uddannelse (Vejleåparken 26%, landsgennemsnit 14,3%).⁵ Aldersgruppen udgør samtidig 22,4 % af beboermassen, hvilket er langt højere end gennemsnittet på landsplan, Ishøj Kommune overordnet og generelt for almene boliger i kommune⁶
- *Færre unge mellem 15-17 år er i gang med en uddannelse end landsgennemsnittet*⁷
- *Lavere andel af børn i dagtilbud end i Ishøj Kommune og generelt for almene boliger i kommune.*⁸

³ Landsbyggefondens regulativ om tilskud til boligsocial indsats i udsatte almene boligafdelinger

⁴ Vejledning-boligsocial-indsats-december-2019 side 8

⁵ Landsbyggefondens beboerdata for 2019

⁶ Landsbyggefondens beboerdata for 2020

⁷ Landsbyggefondens beboerdata for 2019

⁸ Landsbyggefondens beboerdata for 2018

- *Manglende ordforråd og sprogvanskeligheder* hos en hel del af børnene (ca. 50 % af de særlige sprogindsatser som Ishøj kommune gennemfører overfor 3-årige, knytter sig til børn i Vejleåparken)
- Karaktergennemsnittet er markant lavere og fraværsprocenten markant højere på den lokale folkeskole end landsgennemsnittet (hhv. karaktergennemsnit og fraværsprocent på Strandgårdsskolen 5,9 og 7,7 %, landsgennemsnit 7,0 og 5,9 %)⁹.

Målet med indsatsen er, at børnene og de unge kan få bedre muligheder for at blive en selvforsørgende del af samfundet med høj livskvalitet og økonomisk sikkerhed i job og uddannelse. De skal støttes i deres skolegang, og de skal have vejledning og støtte til at finde det rette uddannelsesstilbud. Dette indebærer også en stærk indsats overfor forældre med fokus på forældreengagement og kompetencer.

Den primære målgruppe: Udsatte børn i førskolealderen, skolealderen og unge udenfor uddannelses-systemet og / eller arbejdsmarkedet.

Beskæftigelse

Landsbyggefondens overordnede formål med indsatsområdet er, at flere bliver tilknyttet arbejdsmarkedet. I Vejleåparken er der et ekstra behov for, at børn og unge støttes i introduktionen til arbejdsmarkedet. Da en stor andel af de voksne ikke som udgangspunkt kan agere rollemodeller på dette felt, da uddannelsesniveaet og tilknytningen til arbejdsmarkedet er lavt blandt den voksne beboergruppe. Det behov beror på flg. data fra Vejleåparken:

- *Der er et lavt uddannelsesniveau blandt den voksne befolkning* – 34,6 % af de 15-64-årige har grundskolen som højeste uddannelsesniveau, hvilket er meget langt fra landsgennemsnittet på 16,2 %.¹⁰
- *Der er færre voksne i beskæftigelse* – 62,4 % af de 18-64-årige er i beskæftigelse (landsgennemsnit: 75,4 %. Ishøj Kommune: 72,2 %).¹¹

Målet med indsatsområdet er at børn og unge skal introduceres til arbejdsmarkedet via lommepegejobs og fritidsjob. Herudover skal de have den støtte, det kræver for at fastholde jobbet.

Den primære målgruppe: Udsatte børn i udskolingen og unge op til 18 år

Kriminalitetsforebyggelse

Landsbyggefondens overordnede formål med indsatsområdet er, at børn og unge skal støttes i et liv uden kriminalitet, og at områderne skal opleves trygge. Vejleåparken er trygt for mange af beboere. Inden den sidste helhedsplan havde boligområdet et stort antal indbrud, der udover økonomiske tab også medførte utryghed blandt beboerne, hvorfor tryghedsfremmende aktiviteter bl.a. Nabo hjælp har været i fokus og har haft stor betydning for trygheden. Men trygheden er skrøbelig, og der er til stadighed behov for kriminalitetsforebyggende tiltag. Data ang. kriminalitet fra Vejleåparken viser bl.a.:

⁹ Notat, Ishøj kommune

¹⁰ Landsbyggefondens beboerdata for 2019

¹¹ Landsbyggefondens beboerdata for 2019.

- *Andelen af domme, dømte og personer med mindst en sigtelse er steget fra 2014 til 2019 og er over gennemsnittet på landsplan, Ishøj Kommune overordnet og generelt for almene boliger i kommune.¹²*
- *Andelen af dømte var 2% i Vejleåparken i 2019. Til sammenligning er landsgennemsnittet 0,8%. Ishøj Kommune: 1,3%. Almene boliger i kommunen: 1,8%.¹³*
- *Andelen af personer med mindst en sigtelse var 2,7% i Vejleåparken i 2019. Til sammenligning er landsgennemsnittet 1%. Ishøj Kommune: 1,6%. Almene boliger i kommunen: 2,2%.¹⁴*

Målet med indsatsområdet er, at børn og unge skal introduceres til et sundt fritidsliv. Mange unge deltager af økonomiske eller geografiske årsager ikke i organiserede fritidstilbud. Ved ikke at have noget at tage sig til er der dels en større risiko for at blive gadesocialiserede og ende i en kriminel løbebane, når de bliver ældre, og dels knyttes der færre netværk og fællesskaber til "verdenen" uden for Vejleåparken, hvilket har indflydelse på integrationen. Derfor er der behov fremadrettet for at få flere unge i foreningslivet.

Den primære målgruppe: Udsatte børn og unge op til 18 år.

Sammenhængskraft og medborgerskab

Landsbyggefondens overordnede formål med indsatsområdet er, at flere bliver en del af fællesskabet og deltager aktivt i samfundet. Vejleåparken har udfordringer med sociale problemer og beboere, der til tider ikke kan betale husleje, og som har brug for økonomisk rådgivning, gældsrådgivning, opsøgende indsatser samt har brug for let adgang til de kommunale tilbud. I stigende grad oplever Ishøj Kommunes Borgerservice Center, at det er de unge beboere i Vejleåparken, der har behov for støtte til at forstå og håndtere deres egen økonomi, når de er flyttet hjemmefra. Relevante data fra Vejleåparken:

- *Lavere gennemsnitlig husstandsindkomst – den gennemsnitlig husstandsindkomst i de to boligafdelinger er 137.493 kr. under landsgennemsnittet (boligafdelingerne: 441.649 kr. og landsgennemsnit: 579.142 kr.).¹⁵*
- *Langt over en tredjedel af beboerne i alderen 18-64 år er arbejdsløse eller uden for arbejdsmarkedet (boligafdelingerne: 37,6% af beboerne. Landsgennemsnit: 24,3%).¹⁶*

Målet med indsatsområdet er at styrke fællesskaber, udsatte voksnes kompetencer og overskud til at klare hverdagen.

Den primære målgruppe: Socialt udsatte og isolerede beboere i boligområdet, der har behov for hjælp, men har svært ved selv at opsøge den. Ikke mindst de unge voksne er i fokus.

Samarbejdspartnere

Hvilke samarbejdspartnere der ud fra en lokal vurdering bør involveres i indsatsen i boligområdet, herunder de enkelte samarbejdspartneres bidrag såvel inden for som uden for helhedsplanens rammer

¹² Landsbyggefondens beboerdata for 2019

¹³ Landsbyggefondens beboerdata for 2019

¹⁴ Landsbyggefondens beboerdata for 2019

¹⁵ Landsbyggefondens beboerdata for 2018

¹⁶ Landsbyggefondens beboerdata for 2019

Center for Børn og Forebyggelse, Ishøj Kommune
Center for Dagtilbud og Uddannelse, Ishøj Kommune
Center for Kultur og Fritid, Ishøj Kommune
Center for Borger, Økonomi og IT, Ishøj Kommune
Øvrige samarbejdspartnere og samarbejdspartners bidrag udfoldes, som ansøgningen til helhedsplanen bliver mere konkret.

Organisering

Helhedsplanen i Vejleåparken 2021-2025 vil blive administreret af AAB.

Bestyrelsen

Helhedsplanen fortsætter med den fungerende bestyrelse, som mødes fire gange årligt. I bestyrelsen sidder repræsentanter for de to boligafdelinger, chef for bæredygtige indsatser for domea.dk, byggechef fra AAB, chef for sociale indsatser fra AAB samt et medlem af Ishøj Kommunes direktion. Den boligsociale leder fungerer som sekretær og indkalder til møderne. Bestyrelsen tager sig af de overordnede økonomiske beslutninger for helhedsplanen og har ansvaret herfor.